

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку (Ст. 42 ГКУ).

Закон забороняє займатися підприємницькою діяльністю:

- народним депутатам;
- посадовим і службовим особам органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- військовослужбовцям;
- суддям, працівникам прокуратури, правоохоронних органів;
- особам, яких суд обмежив у праві займати певні посади чи займатися певною діяльністю (протягом строку такого обмеження);
- особам, засудженим за корисливі злочини (до зняття чи погашення судимості);
- іншим особам, визначеним законом.

Підприємництво можуть здійснювати:

а) фізичні особи (підприємці);

б) юридичні особи, створені відповідно до законодавства України.

Підприємницька діяльність здійснюється відповідно до загальних принципів господарювання в Україні та спеціальних принципів підприємництва.

Загальними принципами господарювання є:

- забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання;
- свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом;
- вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України;
- обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві;
- екологічний захист населення, захист прав споживачів та безпеки суспільства і держави;
- захист національного товаровиробника;
- заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

Спеціальними принципами підприємницької діяльності є:

- право підприємців вільно вибирати види підприємницької діяльності, які не заборонені законом (перелік видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, а також перелік видів діяльності, підприємництво в яких забороняється, встановлюються виключно законом);
- право самостійно формувати програми діяльності, вибір постачальників і споживачів продукції, що виробляється, залучення матеріально-технічних, фінансових та інших видів ресурсів, використання яких не обмежено законом, встановлення цін на продукцію та послуги відповідно до закону;
- право вільного найму підприємцем працівників на підставі укладеного з ними трудового договору, при цьому обов'язком підприємця є забезпечення належних і безпечних умов праці, її своєчасна оплата на рівні не нижчому від мінімального розміру встановленого законом, а також забезпечення соціальних гарантій, включаючи соціальне і медичне страхування;
- право комерційного розрахунку та власного комерційного ризику - суб'єкт підприємництва самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями, пов'язаними із підприємницькою діяльністю;
- право вільного розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом;
- право самостійного здійснення підприємцем зовнішньоекономічної діяльності, використання підприємцем належної йому частки валютної виручки на свій розсуд.

Суб'єкти підприємницької діяльності мають бути зареєстрованими державою відповідно до вимог Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15.05.2003 року № 755-IV. Остання редакція 30.09.2015 р.

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців - це засвідчення факту створення або припинення юридичної особи, засвідчення факту набуття або позбавлення статусу підприємця фізичною особою, а також вчинення інших реєстраційних дій, шляхом внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру.

Суб'єктами господарювання, тобто учасниками господарських правовідносин є особи, які здійснюють господарську діяльність, мають відокремлене майно і несуть відповідальність за зобов'язаннями в межах цього майна.

Суб'єкти господарювання мають ряд ознак правосуб'єктності закріплених в нормах господарського законодавства:

- 1) мають певну організаційно-правову форму, що закріплена в законі;
- 2) мають юридично відокремлене і закріплене за ними майно у формі:
 - основних фондів;
 - оборотних коштів;
 - інших цінностей.
- 3) мають можливість набувати від свого імені майнових та особистих немайнових прав, вступати в зобов'язання та виступати в судових органах у якості позивача та відповідача.

У майновому відношенні суб'єкт господарювання є самостійним і у своїх рішеннях не залежить від засновників та учасників. Право власності на майно, а також права щодо управління ним базуються на правовому титулі (правовій підставі), за яким майно належить суб'єкту:

- праві власності (ст. 316 ЦКУ);
- праві господарського відання, тобто речовому праві суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна (ст. 136 ГКУ);
- праві оперативного управління, тобто речовому праві суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом) для здійснення некомерційної господарської діяльності, у межах, встановлених Господарським кодексом та іншими законами, а також власником майна чи уповноваженим ним органом (ст. 137 ГКУ);
- праві оренди майна (ст. 759-786 ЦКУ);

Під організаційно-правовою формою підприємництва

розуміють сукупність майнових і організаційних відмінностей, способів формування майнової бази підприємства, особливостей взаємодії власників або уповноважених ними органів, підприємців і трудового колективу підприємства, їх відповідальності один перед одним та іншими учасниками господарських правовідносин.

Основною організаційно-правовою формою підприємництва є підприємства різних форм власності - юридичні особи:

1) господарські організації - юридичні особи, створені відповідно до вимог Цивільного кодексу України:

- повні товариства (ст. 119-132 ЦКУ);
- командитні товариства (ст. 133-139 ЦКУ);
- товариства з обмеженою відповідальністю (ст. 140-150 ЦКУ);
- товариства з додатковою відповідальністю (ст. 151 ЦКУ);
- акціонерні товариства (ст. 152-162 ЦКУ).

2) підприємства створені відповідно до вимог ГКУ:

- державні унітарні підприємства (ст. 73-77 ГКУ);

• - комунальні унітарні підприємства (ст. 78 ГКУ);

- підприємства колективної власності (ст. 112 ГКУ):

* виробничий кооператив;

* споживча кооперація;

* підприємство об'єднання громадян;

* підприємство релігійної організації;

- приватні підприємства (ст. 113 ГКУ), діють на

основі приватної власності одного або кількох

громадян, іноземців, осіб без громадянства та його

праці чи з використанням найманої праці. Приватним

є також підприємство, що діє на основі приватної

власності суб'єкта господарювання - юридичної

особи;

- *фермерські господарства* (ст. 114 ГКУ) створені з метою виробництва, переробки та реалізації товарної сільськогосподарської продукції;

- *орендні підприємства* (ст. 115 ГКУ) створені орендарем на основі оренди цілісного майнового комплексу існуючого державного або комунального підприємства чи майнового комплексу виробничого структурного підрозділу (структурної одиниці) цього підприємства;

- *підприємства з іноземними інвестиціями* (ст. 116 ПСУ) в статутному фонді якого не менш як десять відсотків становить іноземна інвестиція. Підприємство набуває статусу підприємства з іноземними інвестиціями з дня зарахування іноземної інвестиції на його баланс;

- *іноземні підприємства* (ст. 117 ГКУ) що діють виключно на основі власності іноземців або іноземних юридичних осіб, або діюче підприємство, придбане повністю у власність цих осіб (такі підприємства не можуть створюватися в галузях, що мають стратегічне значення для безпеки держави).

Бізнес-план – це письмовий документ, в якому викладено сутність підприємницької ідеї, шляхи й засоби її реалізації та охарактеризовано ринкові, виробничі, організаційні та фінансові аспекти майбутнього бізнесу, а також особливості управління ним.

Бізнес-план підсумовує ділові можливості та перспективи, пояснює, як ці можливості можуть бути реалізовані існуючою командою менеджерів.

Функції бізнес-плану:

- 1) **зовнішню** – ознайомити різних представників ділового світу із сутністю та основними аспектами реалізації конкретної підприємницької ідеї;
- 2) **внутрішню** – опрацювати механізм самоорганізації, тобто цілісну, комплексну систему управління реалізацією підприємницького проекту.

Що потрібно сьогодні, щоб відкрити власний бізнес?

1. Перше – це необхідність наявності живих грошей не пов'язаний нічим капітал.
2. Друге – оптимальна та не зайнята ніша.
3. Наявність ділових зв'язків.
4. Бажання.
5. Відсутність сумнівів.

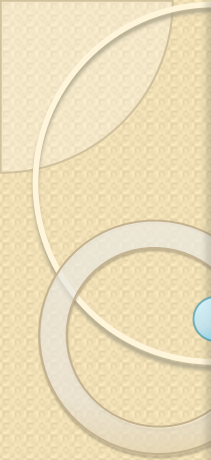
З 6 листопада 2014 року вступив в силу Закон України від 15.04.2014 № 1206-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу», який спрощує процедуру реєстрації бізнесу.

У межах роботи над концепцією майбутнього бізнесу:

- 1) здійснюється пошук підприємницької ідеї;
- 2) вибирається сфера діяльності;
- 3) обґрунтовується доцільна форма організації бізнесу;
- 4) приймається рішення щодо способу започаткування бізнесу.

Завдання Бізнес-інкубатора:

- Забезпечення підтримуючого середовища для підприємців на початковому етапі їх діяльності і на ранніх етапах бізнесу. Надання консультацій щодо організації нового бізнесу на етапі його створення та ранній стадії розвитку.
- Надання методичної та консультаційної допомоги при дослідженні ринку, розробленні техніко-економічного обґрунтування інвестиційних проектів суб'єктів господарювання, що здійснюються студентами. Проведення зустрічей та засідань слухачів Бізнес-інкубатору з тематики започаткування власного бізнесу.

Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності визначені Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» Закон від 02.03.2015 № **222-VIII**, який визначає види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, порядок їх ліцензування, встановлює державний контроль у сфері ліцензування, відповідальність суб'єктів господарювання та органів ліцензування за порушення законодавства у сфері ліцензування.

Ліцензія - документ державного зразка, який засвідчує право суб'єкта господарювання-ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов (ст. 14 ГКУ).

Ліцензування - засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів.

Ліцензованими видами діяльності Закон визначає:

1) пошук (розвідка) корисних копалин;

2) виробництво та ремонт вогнепальної зброї

• невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду, торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду;

3) виробництво вибухових матеріалів промислового призначення;

4) виробництво особливо небезпечних хімічних речовин;

5) видобування корисних копалин із родовищ, що мають загальнодержавне значення та включені до Державного фонду родовищ корисних копалин;

6) видобуток дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння;

7) виробництво дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння;

8) виготовлення виробів з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння, торгівля виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння;

9) виробництво лікарських засобів, оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами;

10) виробництво ветеринарних медикаментів і препаратів, оптова, роздрібна торгівля ветеринарними медикаментами і препаратами;

11) інші види (всього 77 видів відповідно до статті 9 Закону).